

2015-11-19

Avdelningen för vård och omsorg
Sektionen för vård och socialtjänst
Mikael MalmJustitiedepartementet
103 33 Stockholm

Synpunkter på rapport från Bergwallkommissionen (SOU 2015:52)

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har erbjudits att lämna synpunkter på rapporten från Bergwallkommissionen (SOU 2015:52). SKL anser att betänkandet i sin helhet är nyanserat, väl genomarbetat och relevant. SKL ser positivt på flera av rapportens förslag. SKL lämnar inga synpunkter på själva utredningen av rättsprocessen och den beskrivning som görs av rättsfallet. Istället har SKL valt att fokusera på delar av kap. 14 *Överväganden om förändringsbehov* och underlagspromemorian av experten Kjell Asplund.

Förbundet lämnar följande synpunkter

- **Förstärkt kunskapsförsörjning inom rättspsykiatri:** SKL tillstyrker förslaget om förstärkt kunskapsförsörjning i rättspsykiatri. Det är mycket angeläget – svensk rättspsykiatri är i behov av ny nationellt utvecklad kunskap men även tillgång till internationell relevant forskning för att stärka den vård som bedrivs. Det är också angeläget att i arbetet enligt den nya förordningen (2015:155) om statlig styrning med kunskap avseende hälso- och sjukvård och socialtjänst också inkluderar den rättspsykiatriska vården.
- **Tillgången till externa bedömningar behöver förbättras:** SKL tillstyrker förslagen men är tveksam till att uppdra till Socialstyrelsen att göra en översyn av Rättsliga rådet. SKL föreslår istället att uppdraget bör ges till Statskontoret eller annan lämplig myndighet.
- **Tillsynen av den rättspsykiatriska vården behöver ses över:** SKL tillstyrker förslagen att IVÅ bör se över tillsynen av den rättspsykiatriska vården och att Rättsmedicinalverkets verksamhet också bör göras föremål för tillsyn. Däremot är SKL tveksam till om det finns behov av en särskild nationell enhet inom IVO för den rättspsykiatriska tillsynen.
- **Medicinska och psykologiska experters bidrag till rättsprocessen behöver kvalitetssäkras:** Under flera rubriker i rapporten lyfts risken med bristande kvalitet och objektivitet bland sakkunniga och experter samt att de varit för få. SKL anser att ett utbyggt samarbete med internationella utförare samt experter till viss del skulle kunna begränsa risken för jäv samt öka tillgången till sakkunniga för den rättspsykiatriska vården.

2015-11-19

- **Åtgärder mot grupptänkande krävs:** SKL har i princip inga invändningar mot förslagen under detta tema.
- **Huvudmannaskapet för rättspsykiatrisk vård:** I utredningen *Psykiatrin och lagen – tvångsvård, straffansvar och samhällsskydd* (SOU 2012:17) diskuterades huvudmannafrågan. SKL skrev då i yttrandet (dnr 12/3239) att "Förbundet kan inte ta ställning i huvudmannaskapsfrågan utan anser att frågan måste utredas vidare."

Övriga synpunkter

I rapporten nämns flera gånger utredningen *Psykiatrin och lagen – tvångsvård, straffansvar och samhällsskydd* (SOU 2012:17). SKL delade utredarens bedömning om behovet av en reformering av den straffrättsliga regleringen avseende psykiskt störda lagöverträdare. SKL vill med emfas påtala vikten av att de förslag på förändringar av den rättspsykiatriska vården och straffregleringen av psykiskt störda lagöverträdare som utredningen lade fram inte glöms bort utan att staten fortsätter att bereda förslagen och där det finns behov av det utreda förslagen vidare (se SKL:s yttrande dnr 12/3239).

Betänkandet tydliggör också att personer med komplex problematik är mer utsatta i samhällets vård- och stödverksamheter. Brister i samverkan och ansvarsfördelning ökar risken för att personer med komplexa behov som behöver insatser från flera huvudmän faller mellan stolarna. Det gäller i synnerhet personer med samsjuklighet av psykisk sjukdom och beroendesjukdom. Det svenska lösningen med ett delat huvudmannaskap för vård och behandling vid missbruk och beroende är en stor utmaning och försvårar inte sällan möjligheterna att skapa kontinuitet i vårdkedjan och ge samordnade insatser till personer med samsjuklighet.

Sveriges Kommuner och Landsting

Håkan Sörman

Hans Karlsson